

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

Силабус навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітні програми «Німецька мова і література, англійська мова, переклад»
«Французька мова і література, англійська мова, переклад»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно) (перша – французька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови
Викладач (-і)	Бистров Яків Володимирович
Контактний телефон викладача	+380677046841
Е-mail викладача	yakiv.bystrov@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1694
Консультації	Згідно з розкладом консультацій (або на платформі GoogleMeet за лінком: meet.google.com/mmh-xdke-tvi)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Загальнотеоретичний курс другої іноземної мови має на меті забезпечити студентів знаннями з основних розділів теорії сучасної англійської мови, зокрема лексикології і граматики (морфології і синтаксису). Оскільки англійська мова для студентів є другою іноземною, вони мають можливість зіставити наукові підходи до рідної та іноземної мов.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження англійської мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної англійської мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми (проблема значення слова, омонімію і полісемію, категорії числа та відмінка, проблема роду, різні погляди щодо дієслівних категорій, комунікативні і структурні типи речення). Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування англомовної наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення курсу є забезпечення студентів знаннями теорії англійської мови і необхідним мінімумом англомовної фахової термінології з основних галузей мовознавства для подальшого викладання англійської мови і проведення наукових досліджень.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;</p> <p>ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним;</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно;</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні;</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;</p> <p>ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної</p>	

науки;

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їхніх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці;

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності;

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу;

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

ПРН 17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	035 Філологія	1	Н

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Лексикологія як розділ мовознавства. Етимологічна характеристика словникового складу англійської мови. 1. Власномовна лексика. 2. Запозичення з інших мов в англійській мові. Джерела запозичень. 3. Асиміляції іншомовної лексики. Типи асимільованих слів. 4. Кальки. Етимологічні дублети.	4	2	5
Тема 2. Словотвір англійської мови.	2	2	10

1. Слово і морфема. Основні типи морфем. Аломорфи. 2. Головні (продуктивні типи словотвору (афіксація, словоскладання, конверсія, скорочення слів). Акроніми. 3. Другорядні типи словотвору.			
Тема 3. Омонімія і синонімія англійської мови. 1. Класифікація омонімів. 2. Джерела і шляхи утворення омонімів. 3. Синонімія англійської мови. Поняття синонімічної домінанти. 4. Класифікація синонімів. 5. Джерела синонімії.	2	2	5
Тема 4. Граматика як розділ мовознавства. Граматична будова як основа системності у мові. 1. Основні розділи граматики. 2. Морфологічна структура слова. 3. Граматичне значення. Граматична категорія. 4. Граматичні класи слів. Критерії виділення частин мови. 5. Класифікації частин мови.	4	1	5
Тема 5. Іменник. Прикметник. Дієслово. 1. Класифікація іменників. Категорія числа. Категорія відмінка. Проблема роду в англійській мові. 2. Граматичне значення прикметника. Семантико-граматичні підкласи прикметників. Синтаксичні функції прикметника. 3. Граматичне значення дієслова. Семантико-граматичні групи дієслів. Граматичні категорії дієслова.	2	1	5
Тема 6. Безособові форми дієслова. 1. Інфінітив (граматичні категорії, синтаксичні функції). 2. Граматичні категорії та синтаксичні функції герундія. 3. Дієприкметник теперішнього часу. 4. Дієприкметник минулого часу.	2	2	10
Тема 7. Просте речення. 1. Поняття предикативної лінії простого речення. 2. Елементарне речення. 3. Класифікація простих речень. 4. Конституентний аналіз речення. Частини речення (головні та другорядні).	2		10
Тема 8. Складне речення. 1. Складносурядні речення. 2. Складнопірядні речення.	2		10
ЗАГ.:	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). В межах курсу передбачені консультації викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних та самостійних завдань).		
Вимоги до письмових	Програмою курсу передбачена 1 письмова підсумкова контрольна робота із максимальною оцінкою 10 балів. Письмове підсумкове		

робіт	тестування проводиться на платформі d-learn, яке охоплює від 20 до 50 завдань.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 40 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 8.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен . Форма здачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційний білет із трьох завдань – двох теоретичних (30 балів) і одного практичного (20 балів). Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.

8. Політика навчальної дисципліни

Курс викладається англійською мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студенту/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (40 балів), підсумкового тестування (10 балів) і складання іспиту (50 балів).

До складання **екзамену** (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних письмових завдань, а також бали за підсумкову контрольну роботу. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань. Студенти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття в усній / письмовій формі протягом тижня контролю самостійної роботи (КСР).

Студенти, котрі навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тесту в системі дистанційного навчання d-learn, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження відповідних курсів на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти іспит за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» [«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»](#). Ознайомитися із положенням

можна за покликанням: [https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/](https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/)

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn.pro>.

9. Рекомендована література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. Харків: Основа, 1993.
3. Харитонов І.А. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Тернопіль: Навчальна книга, 2007.
4. Alexeyeva I. Theoretical Grammar Course of Modern English. Вінниця: Нова Книга, 2007.
5. Andreichuk N.I., Babeliuk O.A. Contrastive Lexicology of English and Ukrainian Languages: Theory and Practice: Textbook. Kherson: Publishing House "Helvetica", 2019.
6. Bystrov Y., Petryna O., Matton M. Double Negation in English and Ukrainian: a View from Cognitive Linguistics and a SLA Context. *Studies about Languages*. Vol. 33. 2018. P. 17-32. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3608>
7. Iliencko O. L. English Lexicology: tutorial. Kharkiv: Publishing House I. Ivanchenka, 2020.
https://eprints.kname.edu.ua/55768/1/1_ENGLISH%20LEXICOLOGY%20A%20185.pdf
8. Karamysheva I.D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages: textbook. (3rd ed., revised). Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2017.
9. Lipka, L. An outline of English lexicology: lexical structure, word semantics, and word-formation. 2. ed. Tübingen: Niemeyer, 1992.
<https://core.ac.uk/download/pdf/12165963.pdf>
10. Valeika L., Buitkienė J. An Introductory Course in Theoretical English Grammar. Vilnius: Vilnius Pedagogical University, 2003.
https://viem.at.ua/_ld/0/46_AnIntroductoryC.pdf

Додаткова:

11. Коваленко Г.М. Lexicology of the English Language. Київ: Освіта України, 2011.
12. Booij G. The Grammar of Words. An Introduction to Linguistic Morphology. Oxford University Press, 2007.
13. Collins P. and Hollo C. English Grammar. An introduction. Second edition. Palgrave Macmillan, 2010.
14. Griffiths P. An Introduction to English Semantics and Pragmatics. Edinburgh University Press, 2006.
15. Huddleston R., Pullum G.K. A Student's Introduction to English Grammar. Cambridge University Press, 2005.
16. Jackson H. & Zé Amvela E. Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology. New York: Continuum, 2007.
17. Katamba F. English Words. Structure, History, Usage. 2nd ed. Routledge, 2005.
18. Lappin S. & Fox C. (eds.) The Handbook of Contemporary Semantic Theory. Second Edition. John Wiley & Sons, Inc., 2015.
19. Parrott M. Grammar for English Language Teachers. Cambridge University Press,

- 2000.
20. Potiatynyk U. All About Words. An Introduction to Modern English Lexicology 1: навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2014.
 21. Plag I., Braun M. et al. Introduction to Linguistics. Second revised edition. Mouton de Gruyter, 2009.
 22. Yule G. The Study of Language. Fourth ed. Cambridge University Press, 2010.
 23. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. An Essential Guide to the Composition of Meaning. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.
 24. Glossary of grammatical terms used in English Grammar: Theory and Use (2nd edition) by Hilde Hasselgård, Per Lysvag, Stig Johansson [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://folk.uio.no/hhasselg/terms.html>
 25. Theoretical Grammar by [Richard Nordquist](#) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.thoughtco.com/theoretical-grammar-1692541>
 26. Zimmermann T.E., Sternefeld W. Introduction to Semantics. Berlin/Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2013.

Викладач Бистров Я.В., професор кафедри англійської філології